

تزریق درون وریدی آهن (آی وی)

اطلاعات مورد نیاز برای بیماران، خانواده هایشان و مسئولین مراقبت از آنها

این بروشور به برخی سوالهای متداول در مورد تزریق آهن درون وریدی یا (آی وی) پاسخ میدهد. البته این بروشور شامل کلیه اطلاعات موجود در این زمینه نیست و نمیتواند به عنوان جایگزینی برای مشورت با پزشک معالج در زمینه مسئله خاص شما در نظر گرفته شود.

چرا آهن مهم است؟

بدن ما به آهن نیاز دارد. از آهن برای ساخت هموگلوبین استفاده میشود. هموگلوبینها بخشی از سلولهای قرمز رنگ خون هستند که وظیفه انتقال اکسیژن در بدن انسان را برعهده دارند. آهن در قدرت عضله ها، سطح انرژی و کارکرد خوب ذهن اهمیت دارند. پایین بودن میزان آهن خون ممکن است باعث ایجاد احساس خستگی و ناتوانی در انجام فعالیتهای روزانه شود. در صورتیکه میزان آهن خون از حد خود کمتر شود میزان هموگلوبین از حد نرمال خود پایین تر رفته و به این مسئله فقر آهن یا نوعی از کم خونی گفته میشود.

چرا ممکن است به تزریق آهن نیاز پیدا کنیم؟

معمول ترین روش برخورد با مسئله کمبود آهن استفاده از قرصهای خوراکی و یا مایع آهن میباشد. این روش برای اغلب افراد مفید بوده و عموماً اولین روشی است که مورد استفاده قرار میگیرد. ممکن است برای بعضی افراد نیاز باشد که آهن مستقیماً و از طریق رگ به بدنشان وارد شود. به این روش تزریق آهن از طریق درون وریدی (آی وی) گفته میشود. آهن از طریق سرنگ در رگ شما چکانیده میشود. در بعضی موارد برای کامل شدن ذخایر آهن در بدن نیاز به دو دوره تزریق آهن میباشد (به فاصله حداقل یک هفته). این تزریق فقط شامل آهن است و نه خون.

در موارد زیر تزریق درون وریدی آهن لازم است:

< در صورتیکه قادر به خوردن قرص و یا شربت آهن نباشید

< در صورتیکه بدن شما پاسخ به آهن خوراکی نداده و یا قادر به جذب آن نباشد

< در صورتیکه باید سریعاً میزان آهن بدن شما بالا برده شود. به طور مثال: به هنگام انجام یک جراحی سنگین، در اواخر دوران بارداری و یا جهت پرهیز از انتقال خون

< در صورت داشتن بیماریهای مزمن کلیوی و یا نارساییهای قلبی مزمن

پزشک توضیحات لازم در زمینه علت نیاز به تزریق وریدی آهن یا دیگر راهکارهای موجود را به شما میدهد.

آیا تزریق درون وریدی آهن باعث عوارض جانبی میشود؟

عموماً وقتی چنین عوارض جانبی رخ دهند بسیار خفیف بوده و خود به خود از بین میروند. شایع ترین عوارض جانبی آن موقتی بوده و شامل موارد زیر میشوند:

< سردرد، احساس تهوع و یا تهوع کردن، درد در ناحیه مفاصل و یا عضلات

< تغییرات در حس چشایی به طور مثال حس کردن طعم فلز در دهان

< بروز تغییرات در فشار خون و یا ضربان قلب

تغییر رنگ پوست (لکه های قهوه ای) ممکن است در صورت نشت کردن آهن بر روی پوست نزدیک محل تزریق (سرم) بروز نماید. این مسئله شایع نیست ولی این لکه ممکن است برای مدتی طولانی یا حتی برای همیشه باقی بماند. در صورتیکه به هنگام دریافت آهن هرگونه احساس ناراحتی، سوزش، قرمزی و یا تورم در محل تزریق (سرم) احساس کردید، بلا فاصله پزشک و یا پرستار را از این مسئله مطلع نمایید.

علیرغم نادر بودن، بعضی افراد ممکن است حساسیتهای شدید نشان دهند. در موارد بسیار نادر این مسئله ممکن است تهدیدهای جانی به همراه داشته باشد. در زمان تزریق درون وریدی آهن و تا ۳۰ دقیقه بعد از آن شما تحت نظر قرار خواهید داشت.

در برخی موارد عوارض جانبی مانند سردرد، درد عضله و یا مفاصل میتواند تا یک یا دو روز بعد شروع شوند. که اغلب خودشان ظرف یک تا دو روز بعد از بین خواهند رفت. اما اگر باعث نگرانی شده و یا مانع از انجام فعالیتهای روزمره شما میشوند، می توانید جهت گرفتن راهنمایی با پزشک معالج خود و یا مرکزی که عمل تزریق درون وریدی را انجام داده تماس حاصل نمایید. در صورت داشتن درد در قفسه سینه، داشتن مشکلات تنفسی، گیجی و یا تورم در ناحیه گردن یا دهان لطفاً سریعاً از طریق تماس با آمبولانس (۰۰۰) درخواست فوریتهای پزشکی نمایید.

تزریق درون وریدی آهن (آی وی) (ادامه)

آنچه باید به پزشک خود بگویید

- در صورت داشتن موارد زیر باید پزشک یا مرکزی که در آن عمل تزریق درون وریدی آهن انجام میشود را مطلع سازید:
- در صورتیکه باردار و یا در تلاش برای باردار شدن هستید. از تزریق درون وریدی آهن در سه ماه اول باید اجتناب شود
 - در صورتیکه سابقه آسم، حساسیتهای پوستی و یا هر حساسیت دیگری دارید
 - در صورتیکه در گذشته سابقه ی هرگونه عکس العمل نسبت به تزریق درون وریدی آهن داشته اید
 - در صورتیکه سابقه آهن بالا، مشکلات کبدی و یا بیماری haemochromatosis داشته اید
 - در صورت استفاده از هر نوع دارو، حتی داروهای گیاهی و یا داروهایی که بدون نسخه پزشک نیز قابل خریداری هستند
 - در صورتیکه دچار عفونت و یا مشکوک به داشتن عفونت هستید.

آنچه نیاز است از پزشک خود پرسید:

- مواردی که ممکن است بخواهید در موردشان با پزشک خود مشورت کنید:
- چرا من به مکمل آهن تزریقی نیاز دارم؟
 - چه راههای دیگری برای من وجود دارد؟
 - تزریق داخل وریدی آهن چقدر طول میکشد؟
 - برای رسیدن به میزان کافی آهن به چه تعداد تزریق درون وریدی آهن نیاز دارم؟
 - (چنانچه در حال حاضر در حال مصرف آهن خوراکی هستید) چه زمانی باید مصرف آنها را قطع کنید؟ و آیا مجدداً نیاز به مصرف آنها هست یا خیر؟
 - چقدر طول میکشد تا آهن اثر کند؟
 - هرگونه سوال در مورد عوارض جانبی که ممکن است باعث نگرانی شما باشد، اگرچه که فهرست کاملی از عوارض جانبی در اختیارتان قرار خواهد گرفت.

در روز تزریق آهن چه اتفاقی میافتد؟

- روزی که قرار است تزریق آهن انجام شود نیازی به آمادگی خاصی نیست (بعنوان مثال نیازی نیست که ناشتا باشید) جز در موارد اتفاقیهای پیشبینی نشده شما میتوانید شخصا تا منزل رانندگی کرده و به کارهای روزمره خود رسیدگی کنید. قبل از ترک محل انجام تزریق از موارد زیر اطمینان حاصل نمایید:
- < داشتن شماره مرکز جهت تماس در صورت داشتن هرگونه نگرانی و یا سوال
 - < آگاهی از وقفتهای ملاقات یا آزمایشهای بعدی

جزئیات تزریق درون وریدی من:

اسم آهن:

تاریخ(ها) و زمان(ها) تزریق:

.....

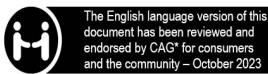
مکان:

تلفن تماس:

تاریخ(ها) آزمایش خون و یا پیگیری های پس از تزریق داخل وریدی آهن:

توضیحات:

.....

*SA Health Community Advisory Group

BloodSafe

مطلب برای بیماران:

www.sahealth.sa.gov.au/bloodorgantissue

Government
of South Australia

SA Health

جهت کسب اطلاعات بیشتر:

با پزشک و یا مرکز انجام تزریق یا پزشکتان صحبت کنید

© Department for Health and Wellbeing, Government of South Australia

All rights reserved. BloodSafe TP-L3-416 v2.1 October 2023